

Pogledi

Br. 61 novembar/decembar 2010.

Međunarodni dan osoba sa invaliditetom str. 4,5,6,7

Ministar rada i socijalne politike g-din Rasim Ljajić sa saradnicima, posetio je i naš štand prilikom otvoraanja prodajne izložbe kreativnih radova OSI u Delta Cytiju.

Srećni
Božićni i
Novogodišnji
praznici

Bilten

Doma za odrasla invalidna lica

Pogledi

Adresa: Autoput 18; Zemun, tel.319-32-42
www.domzaosi.org.rs

ŽIRO-RAČUN: 840-676661-64

(sa naznakom za BILTEN)

Uprava za javna plaćanja pri
Ministarstvu finansija

Za izdavača: *Utjeha Šćekić*

Glavni i odgovorni urednik:

Lektor: *Ivana Zuber*

Tehnički urednik: *Ljubica Muzički*

Marketing: *Željko Dimitrijević*

Redakcija:

*Dušan Đurović, Đurđica Lazić, Momčilo
Ružičić, Saša Popović, Tanja Vojvodić,
Aleksandar Bojčević, Zorica Filipović,
Branko Milinković*

Spoljni saradnici:

Prim. dr Bogdanka Čabak

e-mail:

usd_zemun@yahoo.com

dominv@sezampro.yu

ŠTAMPA

"Pekograf"

ul. Vojni put 258 b, Zemun

tel. 314-91-66

Tiraž 300

LIČNA KARTA DOMA.

Dom za odrasla invalidna lica je ustanova socijalne zaštite, namenjena za trajni smeštaj odraslih (20-65 godina), telesno invalidnih lica. U Domu je smešteno 80 osoba, sa dijagnozama mišićne distrofije, cerebralne paralize, multipla skleroze, kvadruplegije, paraplegije i sl.

Dom je smešten u blizini K.B.C. Bežanijska Kosa, na periferiji grada Zemuna.

Adresa: Autoput broj 18, Zemun

Telefoni:

Udruženje stanara Doma

Tel/Faks 011/26-07-336 www.usd.rs

Socijalni radnik, psiholog, defektolog

Tel. 011/26-07-335

Računovodstvo Tel. 011/26-07-337

Doktor i ambulanta Tel. 011/26-07-338

MOJ POGLED

Da se tada rodilo dete, verovatno bi sada išlo u treći razred osnovne škole i pored svog maternjeg još bi učilo jedan, do dva, strana jezika. Rukovanje kompjuterom jednako mu je lako kao kašikom za jelo. Ovako izgleda jedan od primera, šta se desilo za deceniju koja je za nama. Dakle, većina stvari dešavala se brzinom svetlosti. Drugim rečima, mnoge stvari su prevaziđene ili će biti u dogledno vreme, što je i normalno jer svako vreme ostavlja svoj pečat. A vreme, odnosno decenija koja je proletela u ovoj našoj Ustanovi, koliko je god mogao vernije i realnije zabeležio je bilten "Pogledi", na svojim stranicama koje su se kretale od dvanaest do dvadeset i osam strana, što je zavisilo od dešavanja u Domu. No, da se malo podsetimo i početka, odnosno prvog broja biltena koji je stidljivo izašao trećeg decembra dvehiljadite godine, u okviru projekta koji se zvao "Pokretanje izlaženja domskog biltena". Handicap International je u to vreme bio najveći finansijer u svim segmentima najugroženijoj populaciji u Srbiji. Kao što znamo, bila je to godina velikih očekivanja i "promena". Ovo zaista nije nikakva fraza, ako kažem da ću biti iskren da nikako nisam očekivao da će bilten ovako dugo i u kontinuitetu izlaziti, isto tako mogu sto posto da tvrdim da je ovo jedini projekat Handicap International-a koji je još aktivan, a da nije promenio svoju namenu, a bilo ih je na hiljade.

Kao što rekoh, neverovatno je kako se sve menja brzinom svetlosti, ipak se stiče utisak da se najdalje otišlo na polju informacija. Pre desetak godina jedva da je bilo u Srbiji dve tri hiljade veb sajtova, sada je to već prevaziđeno jer sada imaju brži i jednostavniji načini komuniciranja i informisanja. Ali ipak pisana reč ostaje preko tri hiljade godina, ne mislim da će ova šezdeset dva i koliko će još biti brojeva biltena, biti sačuvana ni tri decenije. Međutim, koliko god bude, biti će jedan validan dokument bez ikakvog friziranja, šta se stvarno dešavalo pod ovim krovom. Postoji izreka da svako ljudsko biće treba posle izvesnog hoda, odnosno vremena, da se osvrne iza sebe da vidi "šta je činio i šta dalje činiti". Pa tako i ja preispitujem sebe prelistavajući stranice svih brojeva biltena. Normalno je da drugi bolje i realnije vide, a isto tako svako bi drugačije činio i postupao zavisno šta je kome cilj nekog delovanja. Moj cilj za ovih deset godina je bio, i biće uvek, da svačiju potrebu odnosno dijagnozu poštuju bez ikakvog omalovažavanja ili favorizovanja i da ne dozvolim da se bilten pretvori u takozvanu žutu štampu ili narodski rečeno "radio Mileva". Uloga biltena je bila da podigne svest i razbije predrasude okoline o osobama sa invaliditetom odnosno kući u kojoj živimo, e sad koliko smo u tome uspeli neka drugi to procene. Da kažem, koliko smo uspeli, mislim na celu redakciju, jer ja sam bio, kako to Tanja pre sedam-osam godina u polušali reče, gonič robova, i samo sam na to odgovorio da su robovi izgradili Keopsovu piramidu.

Zato postoji moje mišljenje da, u većini slučajeva, jedna osoba može uvek da napravi veću glupost nego više osoba. Isto tako, više osoba više zna nego jedna, prosto kao pasulj.

Dakle za ovih deset godina mi smo bili grupa ljudi, odnosno članovi redakcije, svaki član je ponaosob davao sebe biltenu koliko je: mogao, znao, osećao potrebu i hteo. U tom pogledu, ja im se iskreno zahvaljujem na saradnji i podršci.

Dušan Đurović - urednik biltena

ZAVRŠNI ŠAHOVSKI TURNIR ZA DECU SA INVALIDITETOM

Šahovski klub "Pogledi" konkurisao je u martu mesecu sa projektom "Šah bez barijera", iniciran sa ciljem da promoviše i edukuje šahom decu sa invaliditetom zbrinutim u specijalizovanim ustanovama Beograda.

Povodom Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom 30. novembra u Domu za odrasla invalidna lica u Zemunu, održan je Završni šahovski turnir za decu sa invaliditetom koja su bili polaznici škole šaha "Šah bez barijera" u okviru istoimenog projekta, koji se realizuje uz podršku i finansijsku pomoć Gradskog Sekretarijata za sport i omladinu Beograda.

Partner u projektu bilo je Udruženje stanara doma koji je za ovu namenu obezbedio: pobjednički pehar, medalje i prigodne poklone za troje prvoplasiranih, a za sve učesnike diplome, dok je ŠK "Pogledi" podelio majice sa logom kluba i natpisom samog projekta

Na turniru je učestvovalo 20-oro dece iz Ustanova: Specijalna bolnica za cerebralnu i dečiju paralizu, Zavod za rehabilitaciju "dr Miroslav Zotović", kao i škole dece sa invaliditetom "dr Dragan Hercog", "Radivoje Popović", i "Veljko Ramadanović".

Sa decom-šahistima u pratnji su bili njihovi profesori, nas-

tavnici, medicinsko osoblje, ali i dve ponosne bake. Među brojnim gostima bila su i dece sa invaliditetom u pratnji svojih vaspitača iz Ustanove u Veterniku.

Turnir su otvorili direktorica Doma - Ivana Stevanović, sekretar SSRIB - Aleksandar Vujičić, Predsednik Šahovskog kluba "Pogledi" - Milan Brkljač i predsednik Udruženja stanara Doma Željko Dimitrijević

Glavni sudija i čovek koji je radio sa decom tokom čitave godine na popularizaciji i učenju šaha je počasni član USD-a Velimir Knežević, bez čijeg angažovanja ova manifestacija ne bi imala toliko uspeha.

Najuspešniji takmičari na održanom šahovskom turniru su igrom slučajnosti, ali i usled dugogodišnjih treninga i učenja ove drevne veštine bili učenici OŠ "Veljko Ramadanović" (škola za slepe i slabovide), a redosled je sledeći, prvo mesto pripalo je Jovani Bulatović, drugi je bio Milanče Šipljanović, dok je treće mesto osvojila Danijela Popović.

Željko Dimitrijević

TRADICIONALNA MANIFESTACIJA

OBELEŽAVANJE MEĐUNARODNOG DANA OSOBA SA INVALIDITETOM

Željko Dimitrijević, direktorica Doma - Ivana Stevanović, zamenik
Ministra za rad i socijalnu politiku - Vladimir Pešić,

U periodu od 17. novembra - 04. decembra 2010. godine, Udruženje stanara Doma je tradicionalno i drugačije od svih drugih organizacija, kroz niz zabavno-sportsko-rekreativnih turnira obeležilo Međunarodni dan osoba sa invaliditetom.

Manifestacija je realizovana kao i do sada u partnerstvu sa Ustanovom, a ove godine i u saradnji sa Savezom za sport i rekreaciju invalida Beograda (SSRIB). Takođe partner nam je bio i ŠK "Pogledi", sa kojim smo realizovali turnir u šahu za decu sa invaliditetom.

Čitava manifestacija je počela 17. novembra otvorenim turnirom u šahu, tada se moglo naslutiti da

će i ove godine biti pomerene neke granice i da će biti oboreni neki dosadašnje rekordi, jer je na turniru učestvovalo neverovatnih 30 takmičara, sa i bez invaliditeta, najuspešniji je bio Milorad Đukić.

Drugi održani turnir je bio u stonom tenisu, na žalost naši prijatelji iz Novog Sada, Čačka i Smedereva ovom prilikom nisu mogli prisustvovati zbog svojih obaveza, ali to nije umanjilo draž i neizvesnost takmičenja. Turnir je bio takođe za osobe sa i bez invaliditeta, a sa ponosom naglašavam da su i u tako jakoj konkurenciji, prva četiri mesta pripala osobama sa invaliditetom. Prvo mesto osvojio je Mitar Palikuća iz Šapca, drugo mesto je pripalo Mitru Đokić iz Zrenjanina, a treće i četvrto mesto pripalo je

devojkama-reprezentativkama Zorici Popadić i Sanji Mitrović iz Beograda.

Sledeći održani turnir bio je u remiju, na turniru je učestvovalo mnogo "jakih" igrača u ovoj igri, a posebno mi je drago što je najuspešnija takmičarka na ovom turniru bila Dijana Dimitrijević (Vukićević).

Na turniru u dominama iznenađenja nije bilo jer je Stojan Jovanović, koji fenomenalno barata ovom drevnom igrom, bez problema osvojio prvo mesto, dok je drugoplasirani bio Branko Milinković, a treće mesto pripalo je mojoj malenkosti.

Nakon ovih igara, malo smo se igrali i znanjem u Kvizu "Asocijacije" koje nas je na momente vratilo u osnovnu školu jer su asocijacije bile "tablica hemijskih elemenata", glavni gradovi..., najuspešnija u kvizu bila je Gordana Simeunović, drugoplasirani Milan Crnogorac, a treće mesto Momčilo Ružičić.

Iako težimo inkluziji u svakom pogledu, jedan od turnira u kom se ne mogu takmičiti osobe bez

invaliditeta je precizna vožnja elektro motornih kolica, najuspešnija je bila Svilana Luković.

U nedelju, 28. novembra, održan je otvoreni turnir u Jambu na kome je bilo 40 takmičara, što je bio rekord u odnosu na sva dosadašnja takmičenja u ovoj interesantnoj zabavno-sportskoj disciplini održanih u našoj organizaciji. Pored takmičara iz Beograda i Zemuna, na turniru je bilo i naših prijatelja iz Smedereva, Stare Pazove i Dolova. Nakon celodnevno takmičenja, jer je turnir završen oko 19.00h, najuspešniji takmičar je, i u ovoj disciplini, Stojan Jovanović, drugo mesto osvojila je naša gošća iz Smedereva Ivana Milivojević, a treće mesto Momčilo Ružičić.

U sklopu čitave manifestacije, ove godine po prvi put su uključena i deca sa invaliditetom, naime to su deca koja su smeštena u Ustanovama socijalnog tipa, kao i deca koja pohađaju specijalne škole. Tokom prethodne godine pomenuti dečaci i devojčice su bili učesnici Projekta "Školica šaha-šah bez barijera", a turnir koji je održan u skopu naše tradicionalne Manifestacije je bio završni, da se dobije neka okvirna slika koliko su deca napredovala u učenju ove drevne igre. Ispostavilo se da su rezultati više nego zadovoljavajući, tog dana su nam, po prvi put, u gostima bila deca iz Doma u Veterniku sa svojim vaspitačima. Imajući u vidu volju, želju, osmehe, trud, takmičarski duh te dece, dece takmičara, ... odlučili smo da ovu disciplinu, odnosno ovu populaciju uvrstimo u redovni program naših dešavanja u narednom periodu. Najuspešnija su bila deca iz osnovne škole "Veljko Ramadanović" (škola za slepe

i slabovide), prvo mesto osvojila je Jovana Bulatović, drugoplasirani je Milanče Sipljanović, a trećeplasirana je Danijela Popović. Svi učesnici su dobili diplome za učešće, a najuspešnji pehar, medalju, diplomu i paketić. Od ŠK "Pogledi" svi učesnici i gosti su na poklon dobili po majicu, dok je Udruženje stanara doma kao i za sve ostale takmičare, učesnike, goste, saradnike, prijatelje, za uspomenu podelilo zidne kalendare za narednu godinu i hemijske olovke sa oznakama naše organizacije.

U dogovoru sa partnerima iz SSRIB-a, odlučili smo se da iz ekonomskih razloga, odnosno zbog troškova prevoza naših prijatelja iz drugih gradova pomerimo turnire u pikadu za dame i muškarce koji su prvobitno planirani za 02. decembar, pomerimo za subotu 04. decembar, kada je i završna svečanost. Ispostavilo se da je ideja odlična i da je bilo znatno više takmičara, a i takmičarki. Najuspešniji u muškoj konkurenciji bili su prvoplasirani Radiša Lekić iz Indije koji je po prvi put naš gost, drugoplasirani je naš prijatelj Đura Tintor, dok je treće mesto pripalo Mitru Palikuća iz Šapca.

Što se dama tiče plasman je sledeći, prvoplasirana je Utjeha Šćekić, trećeplasirana je naša komšinica Marija Veličković, a drugoplasirana je bila naša gošća iz Šapca Milica Palikuća - odnosno supruga od trećeplasiranog Mitra Palikuća u muškoj konkurenciji.

U subotu, 04. decembra održana su i dva preostala turnira koja su i do sada zbog svoje neizvesnosti bila najmasovnija, tako da je na turniru u bacanju viseće kugle po neverovatno hladnom vremenu (turnir se održava vani) učestvovalo 46 takmičara, a najuspešniji su prvoplasirani Zoran Milovanović, drugoplasirana Aleksandra Bakrač i trećeplasirani Branimir Nikolić. Napomenuo bih da su svo troje najuspešnijih, osobe sa invaliditetom, iako 70% takmičara u ovoj discipline su osobe bez invaliditeta.

Paralelno, unutar doma, u hodniku, održavao se i otvoreni turnir u bacanju pločica. Na ovom turniru je učestvovalo rekordnih 52 takmičara, a redosled je sledeći, prvoplasirani Đura Tintor, zatim Marko Brzaković, a treće mesto i u ovoj discipline osvojila je moja malenkost.

SVEUKUPNO - Najuspešniji takmičar je redovni član Udruženja stanara doma Momčilo Ružičić. Još jednom smo pokazali da se u mnogim disciplinama možemo veoma uspešno takmičiti sa ljudima bez invaliditeta.

Nakon završenih predviđenih turnira, u subotu 04. decembra u prepunoj Sali, od 14.00h prisutnima je dobrodošlicu požlela, pre svih, direktorica Doma- Ivana Stevanović, nakon direktorice goste je pozdravio zamenik Ministra za rad i socijalnu politiku- Vladimir Pešić, zatim kao partner u realizaciji ove Manifestacije sekretar Saveza za sport i rekreaciju invalida Beograda- Aleksandar Vujičić, potom je moja malenkost, Željko Dimitrijević pozdravio sve prisutne, zahvalio se svima koji su došli i koji su učestvali na turnirima u ovoj manifestaciji.

Zahvalio bih se svima koji su finansijski pomogli realizaciju ove naše TRADICIONALNE MANIFESTACIJE, a to su: Ministarstvo rada i soc. politike, Privredna Komora Srbije, Ortopedija "Novi Život"

Kompanija SKILLS, Inter - Mehanika, G-đa Poznanović, G-đa Zlatanović, dok je HBC koka kola shodno mogućnostima, donirala svoje proizvode - sokove, i SUR "CICA" je donirao svoje proizvode. Pre nego što je otpočela dodela pehara, medalja, diploma i simboličnih novčanih nagrada najuspešnijim takmičarima, konstatovano je, da je i ove godine Manifestacija VIŠE NEGO USPEŠNO REALIZOVANA.

Najupešnji takmičri su imali čast da im nagrade uruči SVETSKI PRIZNATA SPORTISTKINJA - TANJA PETROVIĆ.

Nakon proglašenja, sledilo je posluženje - ŠVEDSKI STO i druženje i veselje uz muziku uživo i odličnu-pozitivnu atmosferu do kasno u noć.

Imajući u vidu da je 04. decembra 2002. godine, održana Osnivačka Skupština Udruženja, tog datuma simbolično smo obeležili i GODIŠNJICU UDRUŽENJA - 8 GODINA POSTOJANJA.

*Prilog pripremio
Dimitrijević Željko*

U ovom broju našeg biltena, svoja iskustva i poglede izneće nam radnica koja radi od početka rada naše ustanove, a radila je na više radnih mesta, Stojković Jasmina.

Pogledi: Za početak našeg razgovora recite nam nešto više o sebi?

Jasmina: Šta da vam kažem o sebi a što vi ne znate. Udata sam, imam dve kćerke. Završila sam tekstilnu školu i vanredno za ženskog frizera. Moja želja je bila da završim srednju medicinsku školu, ali moji roditelji nisu bili u mogućnosti da me pošalju za Beograd na školovanje. Za sebe mogu da kažem da sam uporna i tvrdoglava, ali pravična. Ne volim laž i nepravdu. Ljudi koji me ne poznaju smatraju me za strogu osobu, ali kada me bolje upoznaju promene mišljenje o meni. Iskreno, nikada nisam volela da pričam o sebi, eto toliko od mene.

Pogledi: Pre početka rada u ovoj Ustanovi, radili ste u Gerontološkom centru Bežanijska Kosa. Kako ste se uklopili u novi radni ambijent, obzirom da su potrebe korisnika maltene iste, ali su ipak razmišljanja drugačija, na primer znam ja kako je meni najbolje i tako dalje?

Jasmina: Ja sam u ovu ustanovu došla spremna i sa iskustvom iz Gerontološkog centra. I tamo sam radila sa jednim brojem mladih ljudi koji su imali svoje potrebe i navike. Tako da mi ništa ovde nije palo teško. Kako je koji korisnik dolazio u ovaj Dom uvek sam gledala da uspostavim dobar i ljudski odnos, da se dogovorimo koji bi to bio najbolji i najefikasniji način da se odradi oko svakog korisnika. Ovde ima u domu korisnika sa raznim dijag-

nozama, tako da sam svakom korisniku prilazila na poseban način rada. Trudila sam se da ako nešto i treba da se promeni u radu oko nekog korisnika, da to bude bolje i za njega a i za mene koja radim oko njega.

Pogledi: Kad smo već kod toga odnosa radnik-korisnik, odnosno saradnje, često puta dok ste radili kao negovateljica, znale su da se vnu sitne varnice, ali se nikad nije vatra rasplamsala. Možete li nam objasniti kako i na koji način ste to uspevali kako bi se reklo da kontrolišete, jer retko koji korisnik je imao neku veću primedbu na vaš rad?

Jasmina: Tačno, bilo je sitnih varnica, ali sam se trudila da to ne pređe u požar. Jednom prilikom sam ušla u sobu jedne korisnice sa svojom novom kolegicom i ta korisnica je krenula da viče, ja sam je saslušala mirno. A onda kada je ona završila, samo sam noj rekla da ćemo sada kolegica i ja izaći i doći za deset minuta kada se ona smiri pa da nastavimo sa radom oko nje. I naravno, posle deset minuta strasti su se smirile i onda smo odradile ono što je trebalo. Ja lično mislim za sebe, da imam dobru samokontrolu. Ali uvek kada se strasti smire kažem ono što mislim, bez razlike koji je korisnik u pitanju. A ako pogrešim nešto, znam da se izvinim, to nije nepoznanica u mom karakteru.

Pogledi: Jedno vreme ste radili kao pratnja korisnika prilikom odlaska na razne specijalističke preglede gde ste ostvarili fenomenalnu saradnju sa tim ambulatama, drugim rečima nikad niste išli kako se kaže činovničkom logikom, ono kako mi kažu, jer meni nije bitno da li će biti zakazan specijalistički pregled za pola godine ili za dvadesetak dana već ste uvek tražili i nalazili načina da se to što pre odradi. Ima li tu neka formula uspeha ili je to samo ljudski faktor?

Jasmina: Da, radila sam kao pratnja korisnika na razne specijalističke preglede. I u tom poslu sam davala sve od sebe, da što brže i što efikasnije završim zakazivanje ili pregled kod određenog lekara. Nema nikakve formule uspeha, samo mogu da kažem da lepa reč i gvozdene vrata otvara. Nailazila sam i na razne prepreke ali se nisam predavala. U životu sam uvek bila borac, nikada se ne predajem. Ali ima i ljudskog faktora. A možda sam imala sreće pa sam susretala razumne ljude, kako sestre, tako i lekare.

Pogledi: Sve ove godine veoma ste aktivni u Sindikatu Ustanove, kakva su vaša iskustva po tom pitanja i da li uopšte sindikalne organizacije služe svojoj nameni?

Jasmina: Tačno je, prvo sam bila član sindikata nezavisnosti i moje je mišljenje da je taj sindikat dosta uradio za zaposlene. Ovaj sadašnji sindikat u prvoj postavi lično ništa nije uradio za mene, kada sam imala problema na poslu zbog mog zdravstvenog stanja. Ali to sada nije ni važno. Sada imamo novog predsednika sindikata, Ivanu Zuber i imam puno poverenja u nju, to je moje mišljenje i mogu samo da pričam u svoje ime.

Pogledi: Evo već je dve godine kako radite u frizerskom salonu, pre vašeg dolaska isto su radile dve radnice i bilo je manje potrebe korisnika za korišćenjem usluga frizerskog salona, međutim gotovo svakodnevno su bile primedbe na rad salona. Ali od kada ste vi došli sve je što se kaže cakum-pakum, kao da ne postoji frizerski salon što se tiče primedbi. Dakle, i on je stao rame uz rame sa vešerajem koji je godinama na zavidnom nivou usluga. Kako vam je to uspelo?

Jasmina: U salonu sam prvo radila kao zamena frizerke Olje, kada je ona bila na bolovanju ili godišnjem odmoru. Kada se ona vratila, trebala sam da odem iz salona ponovo na radno mesto spremačice. Ali obzirom da nisam zdravstveno sposobna da ispunjavam radne obaveze spremačice, nosila sam se mišlju da dam otkaz jer sam shvatila da sam smetnja, bolestan čovek nije potreban nikome za rad. Obavila sam razgovor sa našom direktorkom Ivanom Stevanović i pitala je da li može da me ostavi u frizerskom salonu, jer smatram da više mogu da doprinesem u salonu. I onda sam počela menjati neke stvari u dogovoru sa svojim šefom, frizerkom Oljom. Naravno i sa korisnicima sam počela da poboljšavam usluge i kvalitet rada u salonu. Ja lično nisam imala ni jedan problem sa korisnicima od kada radim u salonu. Osoba sam koja kada nešto radi gleda da tu sve funkcioniše kako treba. Nikada ni u jednom poslu nisam štedela sebe, pa ni u ovom. Meni je drago što su korisnici zadovoljni sa radom frizerskog salona i trudiću se da tako bude dokle god sam tu, pošto i sami znate da sam tu samo privremeno, jer po sistematizaciji samo je jedno radno mesto predviđeno za frizera.

Pogledi: Za ovih dvanaest godina koliko je za nama, bilo je mnogo toga počev od bombardovanja pa do raznoraznih proslava. Verovatno možete izdvojiti dva-tri detalja koja ćete pamtiti do kraja života?

Jasmina: Pamtim bombardovanje, kako ga ne bih pamtila. Pored ružnih stvari koje su se svima nama dešavale bilo je i lepih u tom periodu. Bili smo složni, i zaposleni i korisnici, svi smo se držali zajedno, delili i dobro i loše. Ostaće mi u sećanju dežurstvo za nove godine koje sam provela tu sa vama. Bilo je još puno proslava i događaja koji su mi ostali u lepom sećanju.

Pogledi: Normalno je da kada čovek radi sa ljudima tako dugo, a pogotovo u ovoj Ustanovi, da doživi neku neprijatnost. Kakve su bile vaše neprijatnosti, koje ne mogu da se izbrišu iz glave svakog od nas, ma koliko mi to hteli?

Jasmina: Desilo mi se par neprijatnosti, ali ja nisam osoba koja ne zna da prašta. Naprotiv život me je naučio da treba oprostiti i ići dalje. Ja to i radim. Teško mi je bilo kada mi neko psuje ili kune decu, ali ja ni prema tim osobama nisam promenila ponašanje i nikad nisu trpili od mene da neću nešto da im uradim što je njima potrebno. Nema korisnika u čiju sobu nisam želela da uđem i da odradim sve što je bilo potrebno.

Pogledi: Imate dve odrasla ćerke sa suprugom sa juga Srbije a vi ste Bosanka. Kako funkcioniše bosanski-polako ćemo i južnjački-brzo ćemo. Ili je to kod vas obrnuto?

Jasmina: Da, imam dve odrasle kćerke i na njih sam veoma ponosna, jer mislim da su dobre osobe i lepo vaspitane. A što se tiče ovog drugog, kod mene je obrnuto-funkcioniše bosanski brzo a južnjački polako.

Pogledi: Pošto ste godinama radili u nezi, imate li, gledano objektivno i sa te strane, neki savet za kolegince?

Jasmina: Ne želim da pametujem mojim bivšim kolegincima. Posao negovateljice je težak. Ali je još teži ako se ne nađe zajednički jezik sa korisnicima. Mislim da svaka negovateljica odlično zna šta je njen posao. Ali na prvom mestu je da treba prvenstveno da postoji tolerancija obostrano, ali na žalost, u pojedinim slučajevima, nema tolerancije ni od strane negovateljice a i korisnika.

Pogledi: Da li vam nedostaje rad u negovateljskoj službi?

Jasmina: Iskreno jako mi je teško palo, kada sam prestala da radim kao negovateljica jer možda će to nekome biti smešno ali ja sam taj posao volela, jer znate i sami kada dugo godina nešto radite i osećate da činite dobro delo pomažući drugima kojima je vaša pomoć neophodna, ali posle par meseci sam se ipak privikla i u frizerskom salonu i trudim se da što bolje i što kvalitetnije radim i posao frizera. Mada, kada me pita korisnik da mu nešto pomognem, nikada ne odbijem da mu, naprimer, vežem pertlu, namesitim majicu i tako neke sitne usluge.

Pogledi: I za kraj našeg razgovora, kakva je vaša poruka za sve nas koji živimo i radimo pod ovim krovom ?

Jasmina: Za sve nas koji radimo a i vas koji živite pod ovim krovom važi isto. Ponoviću - lepa reč i gvozdена vrata otvara i sloga kuću gradi. Smatram da je život dovoljno težak i veoma kratak da bismo ga uzalud trošili na svađe i neslogu. Možda bi svi mi trebali da se upitamo zašto jedni drugima odmažemo, nego da pomažemo.

Razgovor vodio Dušan Đurović

IZMEĐU DVA BROJA

21.10.2010.

Sportsko rekreativno udruženje osoba sa invaliditetom "Sve je moguće" svakog četvrtak u domu za odrasla invalidna lica organizuje treninge u boćanju od 17-19:00 časova.

- Tokom oktobra u domu bilo je nekoliko sindikalnih prodaja različitih proizvoda.

05.11.2010.

U domu je održan seminar NVO "Društva za mir, razvoj i ekologiju" sa željom da u narednom periodu sarađuju na zajedničkim projektima sa USD-om i Ustanovom.

22.11.2010.

Predstavnici Saveta stanara, i USD-a, imali su zajednički sastanak sa direktorkom i Stručnim timom Ustanove. Dogovoreno je da se okupljamo jednom u dva meseca, prvog ponedeljka u mesecu.

22.11.2010.

Naš Dom su posetili predstavnici ustanove iz Veternika.

- Tokom novembra u domu bilo je nekoliko sindikalnih prodaja različitih proizvoda.

- ŠK. "Pogledi" konkurisao je sa projektom - škola šaha za decu sa invaliditetom kod Gradskog sekretarijata za sport i omladinu.

- "Sportsko rekreativno udruženje osoba sa invaliditetom "Sve je moguće" tokom novembra meseca učestvovalo je na brojnim seminarima koji sa cilj imaju osnaživanje kapaciteta i umrežavanje organizacija osoba sa invaliditetom.

- Osnovan je Savez "Liga osoba sa invaliditetom", pored USD-a, članovi su još NVO "Kolosem", "CRID" i "Živetu Uspravno".

07.12.2010.

U posetu našem Domu bila je delegacija japanskih parlamentaraca sa ciljem da provere kako se koriste donatorska sredstva koja nam je njihva Vlada ustupila. (dva kombi vozila i četiri dizalice za transfer korisnika). Organizovano je kraće druženje sa stanarima i zaposlenima.

Predstavnici zdravstvene službe i radni terapeuti ustanove u predhodnom periodu imali su nekoliko edukativnih seminara

Zorica Filipović

SEĆANJE NA ...

Slobodan Mitanovski

30.10.1964 - 25.10.2010.

Slobodan je, kao stari poznanik ove ustanove, postao naš stanar krajem avgusta 2010. godine.

Nije mu bilo lako da ode iz svog stana, ali situacija je bila takva da mu je bila neophodna stalna nega i pomoć.

Veoma brzo se upoznao sa nekoliko naših stanara i voleo je da sedi u kafe klubu i razgovara.

Voleo je svoju Lepojku iskreno i neizmerno. Kada bi išao kući, obavezno bi joj nosio neki poklon, obično nakit kupljen u našoj kreativnoj radionici. Sa ponosom mi je pokazivao njihove zajedničke fotografije iz mladosti.

Zadnjih dana je imao problema sa disanjem i vodili smo ga u nekoliko beogradskih klinika i tražili pomoć, uplašeni za njegovo narušeno zdravlje.

Smešten je na Institut za plućne bolesti, pre podne, kobnog 25. oktobra 2010. godine. Umro je istog dana u večernjim satima.

Nismo mogli verovati kada su nam sutradan ujutro javili da je Slobodan preminuo.

Kako tako staršnu vest saopštiti Lepojki, znajući koliko ga voli i kako je ranjiva.

Iako je kratko boravio u našoj ustanovi, ostavio je lep utisak na sve stanare i radnike naše ustanove.

Neka počiva u miru.

DOM VAN DOMA

16-17.10.2010.

Radovi kreativne radionice "Vredne ruke" prodavani su na Sajmu kozmetike, u hali II Beogradskog sajma. Štand nam je omogućio gospodin Kosta Maksimović, organizator Sajma i direktor Eko-disain studio Group.

18.10.2010.

Zahvaljujući Privrednoj komori Beograda i Udruženja "Sve je moguće" bila sam polaznik obuke za vođenje poslovnih knjiga (prostog i dvojnog knjigovodstva) uz savremenu tehničku podršku, inovativne metode rada na praktičnim primerima. U sklopu obuke, bilo nam je omogućeno da pod mentorskim nadzorom koristimo instalirani softver za vođenje poslovnih knjiga, i da na taj način primenimo stečena znanja, u trajanju od 50 nastavnih časova ili 12 radnih dana. Obuku su realizovali tim akademskih stručnjaka iz prakse Prof. Mirjana Medojević, viši predavač, Beogradska poslovna škola - Visoka škola strukovnih studija, Snežana Veličković dipl.ecc., savetnik za poreski sistem u Privrednoj komori Beograda.

25.10.2010.

Predstavnici ŠK "Pogledi" bili su na priredbi u "Susret jeseni" koju su pripremili naši prijatelji iz Zavoda za rehabilitaciju "Dr Miroslav Zotović".

26.10.2010.

Na poziv Saveza za sport i rekreaciju invalida Beograda, članovi udružena "Sve je moguće" bili su na vežbalištu za osobe sa invaliditetom Sportskog centra "Olimp", gde su, u periodu od 12 do 14 časova, učestvovali na sportskom takmičenju povodom otvaranja Sportskog kluba za osobe sa invaliditetom opštine Zvezdara. Klub je otvoren na inicijativu Društva za cerebralnu i dečju paralizu opštine, pod sloganom "Život je lep, učestvuj u njemu". Na ovom takmičenju imali smo priliku da upoznamo neke od javnih ličnosti kao što su: glumica Šeka Sabljčić, rukometašica Svetlana Kitić itd.

28.10.2010.

Grupa stanara bila je na 55. sajmu knjiga u hali IV beogradskog sajma. Ovom prilikom posetili smo štand "NAUKA KMD" d.o.o. Beograd na kome je naš radni terapeut Saša Popović imao promociju svoje knjige "Srpska posla". Sve čestitke, knjiga je sjajna.

30.10.2010.

Predstavnici USD-a i udruženja "Sve je moguće" bili su na otvaranju sportskog igrališta za osobe sa invaliditetom u TC "Vizura".

03.11.2010.

Na poziv organizatora tj. Zavoda za smeštaj odraslih "Male Pčelice" iz Kragujevca, grupa naših stanara prisustvovala je otvaranju prvog inkluzivnog festivala u Srbiji "Note za sve". Festival je bio humanitarno-revijalnog karaktera, i trajao je tri dana. Nastupali su pevačke grupe, horovi i orkestri institucija socijalne zaštite, i škole za obrazovanje dece sa smetnjama u razvoju. Osim domaćina, pred punom salom Knjaževsko-srpskog teatra, prve večeri festivala nastupili su članovi muzičke radionice Udruženja za pomoć osobama sa autizmom, škole za obrazovanje slepe i slabovide dece iz Zemuna, ali i studenti kragujevačkog Filološko-umetničkog fakulteta i Osnovne škole "Đura Jakšić". Domaćini će uz pomoć donatora, oformiti fond "Note za sve" namenjen ustanovi socijalne zaštite ili školi za decu sa smetnjama u razvoju, a izabran je počasni odbor. Pokrovitelji prvog inkluzivnog festivala u Srbiji su Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Ministarstvo prosvete.

04.11.2010.

USD je sa radovima kreativne radionice "Vredne ruke" učestvovalo na VII "Defileu prijateljstva" u Staroj Pazovi. Organizatori ove manifestacije su Udruženje za afirmaciju invalida "Feniks" i Udruženje paraplegičara Fruška Gora Srem, iz Stare Pazove.

-Istoga dana predstavnici USD-a bili su sa najuspešnijim karatistima Srbije u SC "Vizura".

05.11.2010.

Predstavnici USD-a bili su na proslavi 10 godina od osnivanja udruženja paraplegičara u Smederevu.

10.11.2010.

Na poziv Jahting kluba "Kej" predstavnici udruženja "Sve je moguće" proveli su divno veče na krstarenju brodom, uz žurku sa nekim od poznatih farmera.

11.11.2010.

Predstavnici USD-a učestvovali su na sportskoj manifestaciji "Moj Srem" u Indiji.

24.11.2010.

Predstavnici Ustanove učestvovali su u radu socijalno-pedagoškog aktiva pri grupaciji srodnih ustanova socijalne zaštite.

03.12.2010.

Na poziv Ministarstva rada i socijalne politike, predstavnici USD-a, prisustvovali su Svečanosti povodom Međunarodnog dana OSI u Sava Centru.

04.-05.12.2010.

Povodom Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom u Delta City - Centralnom atrijumu otvorena je prodajna izložba umetničkih radova Udruženja UPIK "Dunav" i Kreativna radionica "Vredne ruke" USD-a. Izložbu je otvorio Rasim Ljajić, ministar rada i socijalne politike Republike Srbije. Ovaj događaj su podržali: Turistička organizacija Beograda (TOB-a), Ministarstvo rada i socijalne politike i Delta City - šoping mol. Posebno se zahvaljujemo gospodinu Dejanu Veselinovu, direktoru TOB-a i g-đi Vidri Vučević koji su nam ustupili ovaj prostor. Nadamo se da ćemo na obostrano zadovoljstvo i u buduće saradivati.

05.12.2010.

Na poziv Marine Bako organizatora Božić-nog bazara u Staroj Pazovi, po III put su prodavani radovi naše kreativne radionice "Vredne ruke". Nakit naših radioničarki je veoma omiljen kod omladine koja posećuje ovaj bazar i mi smo veoma ponosni zbog toga. U ime svih članova USD-a, želim da se zahvalim organizatorima koji su sav prihod sa ovogodišnjeg bazara poklonili našem Udruženju, sa željom da shodno svojim mogućnostima budemo još bolji.

16.10.-10.12.2010.

Bili smo na koncertima Parnog valjka, Miroslava Ilića, Sergeja Četkovića, na predstavi opere Emira Kusturice "Dom za vešanje" i na finalnom mecu Davis Cupa Srbija-Francuska

Zorica Filipović

KAKO DO OSTVARENJA SVOJIH PRAVA NA REHABILITACIJU I BANJSKO LEČENJE

Kada ste osoba sa hendikepom, bilo da je hendikep od rođenja ili stečen kasnije tokom života, rehabilitacija je jedna od osnovnih vaših potreba. Ipak, svedoci smo da, iako postoji to pravo, osobe sa hendikepom jednom godišnje imaju pravo na banjsko lečenje i rehabilitaciju, u praksi se to mnogo teže ostvaruje. Zašto je to tako veliki znak pitanja?

Kao što sam već rekla, rehabilitacija je potrebna svima, ali osobama sa cerebralnom paralizom, paraplegijom, distrofijom i sličnim trajnim oboljenjima ona je neophodna kako bi se očuvala pokretljivost i fizičko, pa i mentalno, zdravlje. Svesni toga ljudi su se snalazili na različite načine da bi otišli u banju. A nije bilo jednostavno, jer dosadašnji uslov za odlazak na oporavak predhodilo je obavezno bolničko lečenje. Složićete se da je to bilo potpuno nepotrebno i samo dodatno maltretiranje. Zato, kada je pre dve godine usvojen Pravilnik o rehabilitaciji koji ovim osobama obezbeđuje tronedeljni boravak u rehabilitacionim centrima Srbije o trošku RZZO-a (Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje), svi su, čini se, bili srećni. Međutim, u praksi, kao i mnogo puta do sada, nije sve tako ružičasto.

Nepravedno bi bilo ne istaći da je ovim pravilnikom učinjen veliki korak u napred, ali ja, kao osoba sa cerebralnom paralizom i nekim svojim ličnim iskustvom, moram reći svoje subjektivno mišljenje da tu ima i nedostataka, a evo i zašto tako mislim. Da bi ostvarila svoje pravo i na overen nalog RZZO-a otišla u banju morala sam, pre svega, više puta otići do doktora i obaviti nekoliko pregleda. Dokumentacija koja je tom prilikom potrebna nije ni malo mala, a treba vam sledeće: mišljenje specijaliste neurologa, fizijatra, EMG nalaz, EEG nalaz, kao i mišljenje psihologa i IQ testiranje. Slažem se da neke provere moraju da postoje kako ne bi došlo do zloupotreba, jer ih na

žalost uvek ima, i to je u redu. Problem je u tome što, svake godine, sa novim podnošenjem zahteva za banju, ja moram proći istu proceduru potpuno nepotrebno, jer stanje kod cerebralne paralize, u periodu od godinu dana, se ne može promeniti ni na bolje ni na gore. Ovo govorim iz razloga što u Srbiji živi oko 6.000 osoba sa ovom dijagnozom, sa većim ili manjim oštećenjima. Najviše obolelih je sa kombinovanim smetnjama, što znači da u isto vreme imaju probleme u kretanju, govoru i sluhu, a oko 60% su mentalno ometeni. Mnogima od njih nije ni malo lako da svake godine prolaze iste preglede, ista snimanja, jer pregledi se zakazuju, puno se čeka i da bi prikupili potrebnu dokumentaciju, potrebno je više puta otići do zdravstvenog centra. Teško je njima, a još teže njihovim roditeljima i starateljima. Šta je posledica svega toga? Posledica je da mnogi odustaju od ostvarenja svojih prava, bez obzira što im je rehabilitacija preko potrebna. A ja se pitam, da li je ovim pravilnikom to bio cilj? Nadam se da nije. No, moram reći, ako imate dovoljno vremena, strpljenja, požrtvovanosti pa i novca, nalog za odlazak u banju ćete svakako dobiti.

Moje iskustvo odlaska u banju, ono sa čime sam se susretala i ono što sam želela i mislila da treba da ostvarim, je sledeće:

Prvo moje razočarenje je bilo kada sam shvatila da ne mogu da biram banju u koju ću ići, već da moram da prihvatim ono što će mi ponuditi moj osiguravajući zavod, a to je u mom slučaju Mataruška Banja, jer sa njima oni imaju potpisan ugovor. Bez obzira na to što mi je uskraćena mogućnost izbora, bila sam srećna što ću otići tamo. A kako sam osoba koja ništa ne prepušta slučaju odlučila sam da, pre nego što odem na tronedeljnu rehabilitaciju, prvo provedem jedan neobavezan vikend u banji kako bih videla kakvi su uslovi smeštaja, rehabilitacije i ono

najvažnije, da li je banja u potpunosti prilagođena za samostalni boravak osoba sa kolicima.

Kada sam stigla u banju prvo što mi je zasmetalo je to da na glavnom ulazu Specijalne bolnice za rehabilitaciju "AGENS" nema rampe za kolica (veliki propust), već da bih ušla u zgradu morala sam proći iza zgrade i ući na zadnja vrata. Tu rampa postoji, ali potpuno nepropisno urađena, zapravo to je jedna strma betonska staza uz koju se nisam mogla popeti, a kasnije ni spustiti, bez pomoći druge osobe. Pritom, moram reći da nigde nema nikakve oznake niti putokaza kuda se može kolicima. Smeštajni kapaciteti u "AGENSU" su vrlo pristojni, sobe su dvokrevetne i trokrevetne, ne toliko prostrane, ali čiste i uredne, svaka ima zasebno kupatilo, ali i tu ima propusta, nigde nema držača za ruke, a svi mi znamo koliko nam znači jedan držač u kupatilu. Nisam bila u potpunosti zadovoljna onim što sam videla, ali sam, isto tako, vrlo svesna koliko će mi značiti i biti od pomoći terapije i vežbe koje ću tu imati, zarad toga bila sam spremna mnoge stvari zanemariti. Međutim, rekli su mi da ne mogu boraviti u "AGENSU", jer on je samo za komercionalne potrošače i ponudili su mi smeštaj u starom delu zgrade. Ti uslovi koji oni tu nude su, mogu slobodno reći, potpuno nehumani i nedostojni čoveka. To je zapravo bolnica, sobe otvorenog tipa sa paravanima ispred, nemaju kupatila već se koristi jedno zajedničko i posebno WC, u koje, uzgred rečeno, ne mogu da uđu jedna obična mehanička kolica. Kada sam im rekla svoj problem, ponudili su da mi donesu toaletnu stolicu u sobu, pritom, kako su mi objasnili, kada ste korisnik tog odeljenja nemate pravo da odete u restoran, već vam se i hrana donosi u sobu. A da ne govorim o tome da ni higijena nije na zavidnom nivou, celim odeljenjem se oseća omamljivi "miris" urina.

Takve uslove, zaista, nisam mogla prihvatiti, odbila sam boravak tamo i bila kritikovana zbog toga, govorili su mi da sam ja tu zbog rehabilitacije i da sve ostalo moram prevazići. Ne slažem se sa tim, jer to što je meni potrebna rehabilitacija, ne znači da moram boraviti u nehumanim uslovima. To je čista diskriminacija! Zar nam nisu zagarantovana jednaka prava? Očigledno da ne! Mi smo za ovo društvo, još uvek, građani drugog reda. Ne vidim zašto je luksuz tražiti čist krevet i dostupno kupatilo, pa higijena svima treba biti na prvom mestu, bez obzira da li ste

osoba sa hendikepom ili ne. I zašto se nama uskraćuje pravo na izbor, a zdravim osobama ne? Ne bih volela da budem shvaćena kao jedna razmažena devojka, jer to svakako nisam, puno toga sam trpela u životu, ali u ovoj situaciji sam se osećala zaista degradirano, a to ne trebam biti.

Treba reći i to da overen nalog preko RZZO-a nikako nije besplatan, naš boravak u banjama uredno se plaća, a cena je 2.400 din. po danu. Za taj novac se može dobiti vrlo pristojan, čist i lep hotelski smeštaj, recimo u Ribarskoj Banji. Problem je u tome što su stvari postavljene tako da nam je onemogućeno da biramo banju u koju ćemo ići, znači ili ćemo prihvatiti ili odbiti ponuđeno, sredine i dogovora nema. Jasno mi je zašto je to tako, jer svi rehabilitacioni centri moraju biti popunjeni i imati posla. Ali, ako mi je na papiru već dato to pravo, ne vidim zašto ne bih mogla da ga iskoristim u bilo kojoj banji u Srbiji. Kako sam, kao što reko, odbila ponuđeno ja se sad nalazim u jednoj nezavidnoj poziciji, praktično sam, za naredne godine, izgubila pravo da uz overen nalog odem u banju, jer odgovor koji sam dobila iz svog socijalnog glasi: dok ne realizujem postojeći nalog ne mogu dobiti sledeći! Zahvaljujući tome ja već dve godine za redom svojim novcem plaćam boravak u banji.

Iskustva koja nosim iz Banje Koviljače su fantastična! Ta banja treba da bude za primer drugima. Za njih je gost (pacijent) na prvom mestu, bilo da kod njih troši mnogo novca ili ne, tu nema diskriminacije, ovo kažem iz ličnog iskustva, jer sam jedne godine pukom srećom dobila nalog da koristim kod njih i zaista je nisam osetila. Oni vas prosto osvoje gostoprimaljivošću, uslugom, smeštajem, terapijama pa i kulturnim sadržajima koje nude, jer jedno lečilište treba da se razvija u više smerova i pruži kompletnu uslugu. Slične impresije imam i kada je Ribarska Banja u pitanju, no, tu ću prednost dati terapijama, rehabilitaciji i celokupnom osoblju, a u drugim sferama trebaju još malo da rade na sebi.

Na kraju želim reći da ovo moje lično iskustvo kroz koje sam prošla ne mora da bude i pravilo, jer sve potiče od ljudi, a ljudi se menjaju, verujem, na bolje i glavna su pokretačka snaga.

OD VAŠEG SARADNIKA
Marina Nikić - Rudnik

PREVENCIJA

Tradicionalna medicinska praksa se fokusira na evaluiranje simptoma bolesti, na uzroke simptoma i na lečenje. Za razliku od toga, preventivna medicina ima za cilj da spreči razvoj bolesti i/ili da otkrije bolest u ranoj fazi kada je izlečenje moguće. Prevencija je oblast medicine koja se bavi promovisanjem zdravlja i smanjenjem rizika za nastanak bolesti.

Preventivna medicina je fokusirana, pre svega, na profil rizika, tj., na rizik od nastanka bolesti koji osoba ima u odnosu na svoje godine, pol, rod, porodičnu istoriju bolesti, stil života, kao i na sredinske faktore kojima je izložena. Jedino kada je osoba svesna faktora rizika kojima je izložena, ona ima mogućnost da preduzme korake u cilju smanjenja tih rizika.

Nasleđe je jedan od faktora rizika, i porodična istorija bolesti upućuje osobu na oprez: deca osoba koje su imale šećernu bolest moraju češće da kontrolišu šećer, osobe koje u porodici imaju istoriju karcinoma debelog creva moraju da ispituju stanje svojih creva ranije nego što se preporučuje opštoj populaciji, kao i žene koje su u porodici imale maligne tumore dojke, itd.

Profil rizika se takođe odnosi i na stil života koji osobe vode. Na primer, uspešno prevladavanje stresa utiče na smanjenje krvnog pritiska, i smanjuje rizik od nastanka infarkta srca i mozga. Osobe koje u ishrani konzumiraju velike količine masti doprinose razvoju ateroskleroze, i posledično, bolestima krvnih sudova i srca. Osobe koje puše su kandidati za dodatno informisanje o štetnosti te navike u odnosu na većinu sistema: kardiovaskularnog, plućnog, digestivnog, nervnog i ostalih.

Sredinski faktori su veoma značajni za zdravlje: profil rizika jedne osobe je direktno determinisan uslovima života kao što su prisustvo struje, tekuće vode, školovanja, dostupnost zdravstvenih i socijalnih službi, uslovi na radnim mestima, izloženost različitim oblicima nasilja, stigmatizaciji i diskriminaciji manjinskih, odnosno, marginalnih grupa.

Preventivna medicina utiče na poboljšanje zdravlja i smanjenje učestalosti oboljevanja. Najveći uspesi preventivne medicine se odnose na programe vakcinisanja i skrining programe za različite bolesti, najčešće za karcinome.

Nastavak u sledećem broju.

Pripremila: Prim. dr Bogdanka Čabak

Шах

ШАХОВСКИ ТУРНИР ЗА ДЕЦУ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

ШАХИСТИ БЕЗ БАРИЈЕРА

вечерње

НОВОСТИ

У сусрет Међународном дану особа са инвалидитетом, у Дому за одрасла инвалидна лица на Бежанијској коси, у Земуну је одржан шаховски турнир за децу са инвалидитетом. Учествовали су корисници из установа Завод за рехабилитацију „др Мирослав Зотовић“, Специјална болница за церебралну парализу, као и школе за децу са инвалидитетом „Вељко Рамадановић“, „Радивоје Поповић“ и „Драган Херцог“.

Сви учесници од удружења станара дома добили су

ПОБЕДИ

→ ДАН ИНВАЛИДА

УДРУЖЕЊЕ станара Дома за одрасла инвалидна лица обележиће 3. децембар, Светски дан особа са инвалидитетом, традиционалним спортско-рекреативним такмичењима. Надметање ће трајати од 17. новембра до 4. децембра, а очекује се учешће више од 400 такмичара, са инвалидитетом и здравих особа.

Први пут ове године одржаће се и шаховски турнир искључиво за децу са инвалидитетом. Између осталих дисциплина, такмичари ће се надметати у стоном тенису, ремију, прецизној војњи колица, бацању висеће кугле, плочица, пикаду и другим спортовима.

М. Л. Ј.

Спогледити
ФЛЕШ

пригодне поклоне, троје пропласираних медаље а победнички пехар освојила је Јована Булатовић ученица ОШ. „Вељко Рамадановић“ из Земуна. Међу бројним гостима била су и деца из установе у Ветернику.

Организатор овог јединственог шаховског дружења је шаховски клуб „Погледи“, у сарадњи са Удружењем станара Дома за одрасла инвалидна лица, и Савезом за спорт и рекреацију инвалида Београда. Акција је одржана

НИКАД НЕ РЕЦИ НИКАД, СВЕ ЈЕ МОГУЋЕ

УДРУЖЕЊЕ У БЕОГРАДУ ОКУПЉА ОСОБЕ СА И БЕЗ ИНВАЛИДИТЕТА

Да је живот испуњен малим ситуацијама, због којих вреди живети, показује, пре свега, добра воља. Затим, и спортски дух, храброст и истрајност, како оних млађих, тако и старијих чланова Спортско-рекреативног удружења „Све је могуће“, које окупуља особе са и без инвалидитета у просторијама у Земуну.

Четвртак је дан за спортску разоноду одмеравање снага и такмичарског духа, али и за дружење. Посебну пажњу привлачи такмичење у бојању, којем учесници приступају са задивљујућем количним ентузијазма и позитивне енергије.

Председница Удружења Милада Лазич, успешно руководи свим акцијама, већ три године, и поред недостатка материјалне помоћи од оних који би први требало да помогну (о њима се неће говорити у овом тексту, јер би то скренуло пажњу на оне који је не заслужују), али се не жали, већ размислила о наредним пројектима, који би помогли овој, неправедно запостављеној, групи људи да изађе са друштвене маргине.

Удружење има 124 члана из целе Србије, као и из још неких земаља, Немачке, Шведске, Хрватске. Нико од чланова не прима никакву накнаду, јер зарађена средства оставају Удружењу да би могло да организује наредне акције. Удружење је до сада организовало

ИГРА И ДРУЖЕЊЕ: Детаљ са надметања у бојању

и низ акција у које су укључене особе са инвалидитетом, као што су јакне кола, веслање, треп-ориентиринг (учествују особе са и без инвалидитета), први смо организовали слушање у „Рајкову Пећину“, а ове године ће први пут, на овим просторима, бити организовано такмичење у бојању за особе са инвалидитетом, које привлачи велику пажњу. Бојање нам је посебно важно, јер укључује и особе са општеним горњим екстремитетима, што досада није био случај. Прошле године смо учествовали на Светском првенству у Малмеу за особе са инвалидитетом и остварили запажене резултате (две златне медаље) – скромним гласом говори о великим достигнућима председница Удружења. – Све ово нам помаже да превазиђемо тешкоће са којима се сучавамо. Немамо просторије, немамо права коришћења услуга ГСГ-а, иако смо се обратили министарствима за Омладину и спорт и за Рад и социјалну политику, једину конкретну помоћ смо добили од Градског секретаријата за спорт, у виду опреме за такмичаре и од Дома за одрасла инвалидна лица, који нам је омогућио да тамо организујемо тренинге бојања сваког четвртка од 17 часова и такмичења у треп-ориентирингу – смиренним гласом Милада Лазич указује на тешкоће са којима се сусреће Удружење.

Пошто се завршило тренинг бојања, такмичари су приредили рођенданско славање за свог драгог Мишу Првуловића. Чланови Удружења „Све је могуће“ у глас поручују да је све ово за њих велики изазов, а не жалица. Дефинитивно бисмо сви могли нешто да научимо од тих људи, а у првом реду да је све могуће. В. ВЕСИЋ

Ivona Dafi je stekla invaliditet u drugoj godini života, kada je dobila polio. Englesku književnost je diplomirala na Univerzitetu Mičigen. Radila je kao istraživač, konsultatkinja, menadžerka, držala govore i predavanja, ali je pre svega, bila žena sa ženskim osećanjima i osetljivošću za potrebe drugih žena.

Ova knjiga je nastala kao odgovor na te potrebe, a napravljena je na osnovu izjava žena sa invaliditetom koje su jednostavnim rečima prenosile svoja iskustva i stavove, a u cilju razbijanja stereotipa da žene sa invaliditetom ne mogu biti dobre majke, partnerke u braku, da su aseksualna bića i da moraju sputavati svoje seksualne nagone i emocije.

U mnogim kulturama se na početak menstruacije gleda kao na deo odrastanja, vidljiv znak puberteta, simbolične granice koja obeležava vreme kad devojčica postaje žena. Ova životna faza je od još većeg značaja za žene sa invaliditetom. Mnogi roditelji ne smatraju da njihovo potomstvo koje ima invaliditet može ikada dovoljno odrasti za samostalno funkcionisanje i zbog toga bi želeli da ih u detinjstvu zadrže zauvek. Po istraživanju 63 britanske tinejdžerke, saznajemo da su brojne majke bile iznenađene menstruacijom svojih ćerki i da su ih pogrešno informisale u vezi sa tim.

Za žene sa invaliditetom još je važnije da iskustvo sa prvom menstruacijom bude pozitivno i konstruktivno. Tinejdžerka, koja je stekla gledište o svom telu kao beskorisnom, deformisanom ili u najboljem slučaju drugačijem od tela svojih vršnjakinja, doživljava potvrdu jednakosti kad joj menstruacija počne otprilike u isto vreme kada i njihova, što je obično slučaj. Od tada pa na dalje dobijamo mesečnu garanciju da naša tela funkcionišu normalno u području koje nam je posebno bitno zato što potvrđuje naš identitet seksualnih bića. Što se tiče tegoba uglavnom nema razlike, bar po našim ispitanicama, osim nekoliko koje su uslovljene specifičnošću stanja, a ostale su identične kao i kod bilo koje žene. Postoje dve teme vezane za medicinsku struku kojima ću se često iznova vraćati u knjizi, jer me ozbiljno

zabrinjavaju. Prvo, očigledno je odsustvo staranja za opšte zdravlje i sigurnost žena sa invaliditetom, a drugo što me brine je nespремnost stručnjaka za rehabilitaciju da nam pruže specifične informacije povezane s konkretnim invaliditetom, koje će nas lišiti nekih naših briga i omogućiti nam da živimo slobodnije kao potpuna seksualna bića. Jedan od primera je prepisivanje određenih lekova bez adekvatnog lekarskog pregleda ili bez obraćanja dovoljno pažnje na kontraindikacije koje mogu biti intenzivirane određenim invaliditetom. Dok medicinski stručnjaci ne počnu smatrati naša tela vrednima kao i mi, moramo biti odgovorne za našu zdravstvenu sigurnost i ne prihvatati svake injekcije hormona da zaustavimo ciklus i moramo se dobro informisati pre svake upotrebe bilo čega.

U pitanjima u vezi sa menstruacijom, kao i drugim oblastima seksualnosti obrađenim u ovoj knjizi, moje ispitanice su se uglavnom pokazale kao izvanredno "normalne" uprkos čudnovatim stavovima koje su često imali njihovi roditelji ili staratelji i odsustvu podrške i pomoći od medicinskog i rehabilitacionog osoblja. Problemi sa kojima smo se susretale odnosili su se na higijenu menstruacije. Većina tih problema bila je rešena zahvaljujući inventivnosti naših ispitanica, a sveobuhvatno gledano uspele smo da zadržimo ispravan stav prema ovom aspektu seksualnosti.

Nema na svetu

Život je sve nešto iz početka.
Juče i prekjuče sutra ne vrede.
Nema na svetu dva ista petka,
dve iste nedelje,
dve iste srede.

Pa čemu onda razočaranja?
Ako je jedna ljubav - ćorak,
Odmah se drukčije i lepše sanja.
I kad si najviše tužan i gorak
nekih se novih očiju setiš
i shvatiš da letiš... divnije letiš.
Ko je to video da čovek pati?
Da kunja kmezav i da plače?
Svaki put moraš iznova znati
da voliš bolje, da voliš jače.
Ne da se vadiš.
Ne da se tešiš.

Već da se istinski do neba smešiš.

Nema na svetu dve iste srede,
dva ista utorka,
dva ista petka.

Sve nove ljubavi drukčije vrede.
Živi se svaki put iz početka.
Živi se da se nikad ne pada.
Da budeš snažniji posle oluje.
I da se u tvom srcu već sada
100 zlatnih zvezda unapred čuje

Đurđica Lazić - Đuka

Zimski dani

Iz kuće se odžak dimi,
tihi povetarac svuda ga raznosi.
Snežni prekrivač
prekrio je kuće i sve ostalo,
a u daljini vidi se samo sivi dim.

Ovo zimsko vreme, ne smeta meni.
To je za malu decu, radost najveća.

Iha, neka je hladno, reče dete mami.
Ja hoću sa svojim drugarima
da pravim sneška beliča,
Koji se zimi smeška.

Pahulje bele svuda oko mene,
Iako je hladno, mene ljubav greje.

Ana Nikić

A FORIZMI

1. Šta vredi što je narodu sve bolje i bolje, kad on i dalje - živi ovako.
2. Narod koji vlada, nema kome - da se žali.
3. Šta vredi što imamo donatore, kad imamo - grebatore.
4. Za većinu đaka, mobilni telefon je najomiljeniji - predmet u školi.
5. Medvedi su zaštićeni, a mečke imaju - kasko osiguranje.
6. Rekli smo da je Kosovo srpsko, i nećemo se više - na to vraćati.
7. Nije da se hvalimo, ali ima - i gorih od nas.
8. Život se ne promašuje, ako se puca - od smeha.
9. Velika je Amerika, ima je - na svim kontinentima.
10. Šuplja glava - prosipa pamet.
11. Samo najstariji zanat, oseća potrebu - za mladim kadrovima.
12. Seks je mogući i u stotoj, ali ko bi se toga - setio.

Pripremio: Momčilo Ružičić

Učešće ŠK "Pogledi" u Zonskoj ligi Beograda

U nedelju, 12. septembra, počelo je ekipno prvenstvo Zonske lige Beograda za 2010. godinu.

Šahovski klub "Pogledi" drugi put zaredom, našao se u višem rangu takmičenja tj. Zonskoj ligi, grupa "A" i za našu ekipu bio je to veliki izazov, takmičeći se, sa "jačim" ekipama.

Od ukupno odigranih 9 kola u Zonskoj ligi, ŠK "Pogledi" postigao je dve pobede i to protiv: ŠK "PKB Lod Palilula" u drugom kolu sa 5 : 3, i protiv: ŠK "Podunavac" iz Ritopeka u petom kolu sa 4 : 3. ŠK "Pogledi" izborio je i jedan nerešen rezultat, u šestom kolu, protiv ekipe ŠK "Turbina" iz Vreoca. U prvom kolu ekipa

ŠK "Pogledi" nije igrao u svom najjačem sastavu, bez četiri "standardna" igrača, protiv ekipe ŠK "Grocka" i izgubili sa 2 : 6, što se ispostavilo na kraju, da je bilo presudno za opstanak u Zonskoj ligi. Velike šanse za još jednom pobedom propustili smo nad ekipama ŠK "BASK" i ŠK "Leštane", koje smo izgubili minimalnim rezultatom 3,5 : 4,5.

U nedelju, 31. oktobra, završeno je ekipno prvenstvo

Zonske lige Beograda u kojoj je učestvovalo 10 ekipa.

Ekipe ŠK "Pogledi" osvojila je 5 meč-bodova, odnosno 28,5 poena i time podelila deveto mesto sa ekipom ŠK "Turbina" iz Vreoca. U subotu i nedelju, 6-og i 7-og novembra, bilo je "razigravanje" pomenute dve ekipe, gde je u ukupnom zbiru, ŠK "Turbina" iz Vreoca bila bolja i time obezbedila opstanak u Zonskoj ligi Beograda. Ekipe ŠK "Pogledi" prelazi u niži rang takmičenja tj. Beogradsku ligu.

Poene za našu ekipu su osvojili: M. Jeremić - 7,5 poena; S. Jovanović - 6 poena; M. Đukić - 5 poena; Z. Polhert 3,5 poena; M. Petrović 3 poena; Z. Ristić 2 poena; N. Subotić 1 poen i V. Knežević 0,5 poena.:

Za našu ekipu u Zonskoj ligi Beograda učestvovalo je 13 takmičara od ukupno 32 koliko imamo registrovanih. Svih 9 susreta u ligi odigrali su: M. Jeremić, N. Subotić i Z. Polhert. Osam nastupa: M. Petrović, M. Đukić i S. Jovanović. Pet: V. Knežević. Četiri: Z. Ristić. Tri M. Nešovanović. Po dva meča su odigrali: M. Ružičić D. Đurović, Ž. Dimitrijević i M. Pantić.

Zonska liga Beograda - grupa "A"

Konačna tabela:

	Meč-bodovi	Poeni
1. Obilić	18	50,5
2. Leštane	13	42,5
3. Sremčica	12	38
4. BASK	11	41,5
5. Grocka	8	36
6. Mirijevo	7	34
7. PKB LOD Palilula	6	28,5
8. Podunavac - Ritopek	5	30
9. Turbina - Vreoci	5	28,5
Pogledi	5	28,5

Napomena:

Dve prvoplasirane ekipe učestvuju u baražu za viši rang takmičenja, tj. Kvalitetnu ligu Beograda.

Pripremio: Momčilo Ružičić

OTKAČENI PROFESOR

Tog dana zatekoh starijeg sina u dvoristu kako sedi na klupi i bulji u mrave koji mu gmižu između nogu. Da sam tako zatekao mlađeg nebi mi bilo ništa čudno, ali sam za starijeg odmah pomislio kako je odlepio i kako nešto nije u redu, jer ga ne poznajem kao ljubitelja flore i faune a još manje kao zaljubljenog romantičara koji posmatra zalazak Sunca. Od kapije do klupe prišunjabo sam se neopaženo, na vrhovima prstiju, da mu ne kvarim popodnevo uživanje. Ali, primeti me pas, pa od sreće počeo da cvili tako da se sin trže i pogleda u mom pravcu. E, šta ima lepi moj sine, što si se tako snuždio na toj klupi? - upitah ga takoreći šapatom. Ma ništa, razmišljam o nastavniku likovnog...ne mogu da shvatim što su neki ljudi takvi - odgovori mi on zabrinuto. Ja se uplaših da je nešto mnogo ozbiljnije od školskih problema, da znaš da sam se odsekao - reko mu ja. Zamisli čoveka koji predaje likovno u gimnaziji gde više od pola đaka ima keca ko vrata - reče mi on, malo ljutito. Ko ti je taj serator, da mi je da znam? Mora da je neki metuzalem pred penzijom pa mrzi i sebe kljakavog i ceo svet - reko mu ja. Ma jok tata, mlađi čovek, tridesetak godina...reče sin. Ma to nije čovek, to je neki iskompleksirani kreten i paćenik...baš je našao težak predmet koji će vam puno trebati u životu, pa još deli kečeve! - odgovorih mu nervozno. Nije samo to što deli kečeve nego obara na popravni a ovi stariji kažu da je imalo i ponavljača zbog likovnog - reče sin. Ne mogu da verujem šta mi pričaš, još uvek mislim da sanjam...čekaj da se uštinem... - reko sinu kroz osmeh. Tata, kada si ti išao u gimnaziju jel imao neko keca iz likovnog? - upita me sin znatiželjno. Nemoj da me zasmehavaš, pa u ono vreme bila bi veća sramota za profesora likovnog ili muzičkog da đaku upiše jedinicu u dnevnik nego što bi đak imao osećaj sramote što je dobio. To su u moje vreme predavali normalni profesori koji su dobrim ocenama popravljali prosek iz ostalih teških predmeta. Na kraju godine je bilo pitanje da li ćeš dobiti četvorku ili peticu za kraj. To su bile jedine ocene koje si mogao da imaš na kraju godine iz predmeta kao što su muzičko, fizičko i likovno. Padalo se na popravni iz istorije, filozofije, srpskog, sociologije i još nekih težih predmeta - reko sinu odvažno. Tata, šta si ti imao iz likovnog? - upita me sin. Ja sa crtanjem nemam pojma, ali to mu dođe kao normalno jer u celom razredu ima najviše dvoje-troje ljudi koji imaju talenta za crtanje.

Što se tiče ocena, svi smo imali dobre ocene jer normalni profesori znaju da je likovno u gimnaziji totalno nebitan predmet, a tog vašeg profesora fićfirića je izgleda neko tukao dok je bio mali a vrlo je moguće da ga je neko i silovao kad je imao pet-šest godina, pa zato sada nezna gde mu je dupe a gde glava. Nego, slušaj, slobodno ti sine reci profesoru da mu savetujem da poseti malo doktora. Ne mogu da verujem da te je tamo neki nebitni profesorčić toliko zaludeo da treba da razmišljaš o njemu ceo dan, on je bre obična budala, reci mu to, molim te! - reko mu ja. Ma kakvi, odmah bi me izbacili iz škole, sto posto. Nisam ni ja verovao da ću u gimnaziji imati problem s takvim predmetom na koji, malte ne, nisam obraćao pažnju. I to ne samo ja, cela škola priča o nastavniku likovnog. - reče mi sin. E, hajde da zovemo neku televiziju i ispričamo im sve ovo. Mogli bi ljudi da dođu u školu i popričaju malo sa đacima, da ne misle da je tvoj slučaj usamljen. Kada bi neko snimio prilog o tome sigurno bi ga narod linčovao. Čudi me da ga neko do sada nije premlatio ko vola u kupusu kada se pravi toliko važan, samo pazi da taj neko ne budeš ti. Pusti da stvari idu svojim tokom, neko će to već da obavi umesto tebe, po onom sistemu - svi za jednog, jedan za sve! Pošto si ti dobar đak nemoj da se sekiraš, a ako si toliki srećnik da ponavljaš zbog likovnog...šta da ti kažem, neće ti jednoga dana verovati tvoja deca da si ponavljao zbog likovnog, misliće da se šališ. Tek si pošao u gimnaziju a počeli problemi. Jedva čekam da vidim tog profesora, javi mi kada bude neka prilika da svratim i upoznam tog Mikelandela. - reko sinu nervozno. Ma nemoj tata, ti ćeš nešto da ga zezaš, bolje nek ide mama u školu. Uostalom, on traži teoriju a ne crtanje, niko to ni ne uči jer ne shvata ozbiljno taj predmet. - kaže mi sin. Još malo pa će da ispadne na kraju da je on u pravu, pa kako da ne idem u školu kad ceo dan razmišljaš o toj budaletini? On izgleda jedva čeka da dođe u školu da bi nekog maltretirao, ništa drugo mu se izgleda u životu i ne dešava. - reko zabrinutom sinu. Tata, ajmo gore u kuću, pusti likovno, bolje da ti nisam ništa ni pričao, biće sve u redu. Malo sam i ogladneo, boli me i glava. - reče mi sin tiho. Zagrlio sam ga i pođosmo iz dvorišta gore u kuću. Razmišljao sam dugo posle o tom profesoru i o sinu. Na kraju mi ništa nije bilo jasno...

Saša Popović - Pop

UKRŠTENE REČI

Rešenje ukrštenih reči iz prošlog broja.

Vodoravno:

1. Padež - Hr - S; 2. Lt - Razredi; 3. Aak - Leotar; 4. Spokojnost; 5. Manastirka; 6. Asi - Tik-tak; 7. Lineali.

**Pripremio: Momčilo
Ružičić**

◇	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1						◇		◇		
2				◇						
3				◇						
4										
5										
6				◇						
7		◇								

Vodoravno:

1. Otpisivanje - Amper - Teniski savez (skr.); 2. Latinski predlog - Država na pirinejskom Poluostrvu; 3. Deo rečenice - Basnopisac; 4. Pisanje eseja; 5. U obliku četvorougla; 6. Reka u Francuskoj - Slovenački pisac, Ivan; 7. Nepar - Dobiti lišće (o biljci).

Uspravno:

1. Protivan, suprotan; 2. Vrsta uglja; 3. Koje se odnosi na početak; 4. Istok - Jedanaesto i treće slovo azbuke - Liber; 5. Broj koji se sabira (mn.); 6. Naš stariji političar, Petrović; 7. Pomoćni učitelj (lat.); 8. Prilično niska; 9. Teorijski spis o nekoj temi (lat.); 10. Kulučari (turc.).

OBAVEŠTENJE ČITAOCIMA "POGLEDI"

Poštovani čitaoci, obaveštavamo vas da u Domu u okviru radno-okupacioninih aktivnosti imamo kreativnu radionicu koju sprovodimo u saradnji sa Ustanovom i Udruženjem stanara Doma. U njoj rade i kreiraju stanari i prijatelji Doma. Neguju se i poštuju stari zanati:

- prave se cvetni aranžmani,
- izrađuje nakit od perlica, poludragog kamenja i fimo mase,
- boji grnčarija,
- prave čestitke,
- rade tapiserije,
- radi na razboju,
- oslikavanje majica itd.

Svaki proizvod je jedinstven, pravi unikat.

•••••

Za više informacija obratiti se Željku Dimitrijeviću na telefon 063/8644007 i Ivani Simić, radnom terapeutu tel. 064/0797902

U našem Domu nalazi se stalna izložbeno-prodajna postava radova korisnika naše ustanove.